

LBRISWe know
books

Scriitorul Hugh Lofting se naște în 1886, în Anglia, unde studiază ingineria civilă. În timpul Primului Război Mondial se înrolează în armata britanică. De pe front, pentru a nu le împărtăși copiilor săi dura realitate a războiului, le trimite o serie de scrisori ilustrate avându-l ca personaj principal pe doctorul Dolittle. Grav rănit în război, emigrează cu familia în Statele Unite în 1919. La scurt timp, în 1920, vede pentru prima oară lumina tiparului *Povestea doctorului Dolittle* (Premiul Lewis Carroll Shelf, 1958). Bucurându-se de un mare succes, Hugh Lofting scrie și alte romane despre doctorul care vorbește cu animalele (*The Voyages of Doctor Dolittle*, *Doctor Dolittle's Post Office*, *Doctor Dolittle's Circus*, *Doctor Dolittle's Zoo*, *Doctor Dolittle's Caravan*, *Doctor Dolittle's Garden*, *Doctor Dolittle in the Moon*), precum și alte cărți pentru copii (*The Story of Mrs Tubbs*, *Porridge Poetry*, *Noisy Nora*, *The Twilight of Magic*, *Tommy, Tilly, and Mrs. Tubbs*). Se stinge din viață la 26 septembrie 1947 în Statele Unite. *Povestea doctorului Dolittle* a fost tradusă în numeroase limbi și ecranizată.

HUGH LOFTING

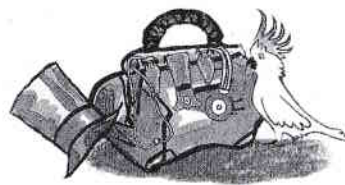
POVESTEA

DOCTORULUI

DOLITTLE

ADICĂ ISTORIA CIUDATEI
SALE VIETI ÎN PROPRIA ȚARĂ
ȘI A VIMTOARELOR SALE
AVENTURI PRIN STRĂINĂȚĂȚI

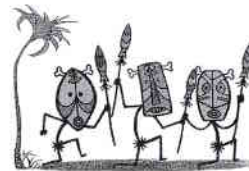
Traducere din engleză și note
de Anca Bărbulescu

HUMANITAS
H
JUNIOR

CUPRINS

CAPITOLUL 1	
Puddleby	7
CAPITOLUL 2	
Limba animalelor	10
CAPITOLUL 3	
Iar probleme cu banii	17
CAPITOLUL 4	
Un mesaj din Africa	22
CAPITOLUL 5	
Marea expediție	27
CAPITOLUL 6	
Polinezia și regele	32
CAPITOLUL 7	
Podul maimuțelor	36
CAPITOLUL 8	
Căpetenia leilor	42
CAPITOLUL 9	
Consiliul maimuțelor	46

CAPITOLUL 10	
Cel mai rar animal din lume	50
CAPITOLUL 11	
Prințul negru	55
CAPITOLUL 12	
Leacuri și farmece	59
CAPITOLUL 13	
Pânze roșii și aripi albastre	66
CAPITOLUL 14	
Avertismentul șobolanilor	70
CAPITOLUL 15	
Dragonul Barbariei	74
CAPITOLUL 16	
Tuu-Tuu, care știe să asculte	79
CAPITOLUL 17	
Bârfe de pe ocean	83
CAPITOLUL 18	
Mirosuri	87
CAPITOLUL 19	
Stânca	93
CAPITOLUL 20	
Orașul pescarilor	98
ULTIMUL CAPITOL	
Din nou acasă	102

La prețul de vânzare se adaugă 2%,
reprezentând valoarea timbrului literar.

CAPITOLUL 1
PUDDLEBY

Odată ca niciodată, acum mulți ani (pe când bunicii noștri erau copii mici), trăia un doctor pe care îl chema Dolittle, dr. John Dolittle. Era doctor adevărat și știa o grămadă de lucruri.

Trăia într-un orașel pe nume Puddleby-on-the-Marsh¹. Toți localnicii, tineri și bătrâni, îl cunoșteau din vedere. Nu se putea să treacă el pe stradă, cu jobenul pe cap, și să nu spună toată lumea: „Ia uite-l pe domnul doctor! Ce om deștept!“ Toți câinii și copiii dădeau fuga și se țineau după el, ba chiar și corbii care trăiau în clopotnița bisericii cârâiau și dădeau din cap.

Casa în care locuia, la marginea orașului, era tare mică, dar avea o grădină foarte mare, spațioasă, cu iarbă și bănci de piatră și sălcii plângătoare atârând peste ele.

1. Asta înseamnă Băltuța de pe Mlaștină. Dar într-un loc ploios ca Anglia, băltoacele de după ploaie sunt ceva vesel, iar mlaștinile nu sunt smârcuri nămolose, ci întinderi verzi, cu ochiuri de apă, mușchi colorați și vietăți.

De casă avea grijă sora lui, Sarah Dolittle, dar de grădină se ocupa doctorul personal.

Ținea foarte mult la animale și avea de tot felul. Pe lângă peștișorii aurii din iazul din fundul grădinii, ținea iepuri în cămară, șoareci albi în pian, o veveriță în șifonierul cu cearșafuri și un arici în pivniță. Mai avea și o vacă cu vițel și un cal bătrân și schiop (în vârstă de douăzeci și cinci de ani), dar și găini, și porumbei, doi miei și multe alte vietăți. Însă animalele lui de casă preferate erau rața Dab-Dab, câinele Jip, purcelul Gub-Gub, papagalița Polinezia și bufnițoiul Tuu-Tuu.

Sora lui tot bombănea despre animale, spunea că fac mizerie în casă. Iar într-o zi, când a venit la consultație o doamnă în vârstă, s-a așezat pe arici, care dormea pe canapea, și n-a mai călcat pe acolo; mai degrabă mergea cu mașina în fiecare sâmbătă tocmai până la Oxenthorpe, un oraș la vreo cincisprezece kilometri depărtare, ca s-o consulte alt doctor.

Până la urmă, sora lui, Sarah Dolittle, veni la el și îi spuse:

— John, cum te aștepți tu să ai pacienți când ții turma asta de animale în casă? Ce mai doctor, cu sala de așteptare plină de arici și șoareci! E al patrulea client pe care ni-l gonesc. Moșierul Jenkins și părintele au zis că ei nu mai calcă pe-aici, oricât de rău s-ar simți. Ni se duc banii de la o zi la alta. Dacă o ții tot așa, n-o să te mai caute nimeni din lumea bună.

— Dar mie-mi plac animalele mai mult decât „lumea bună“, spuse doctorul.

— Ești imposibil, zise sora lui și ieși din cameră.

Așadar, cu timpul, doctorul adună tot mai multe animale, iar pacienții i se împuținară de la o zi la alta. Până când nu-i mai rămase niciunul – numai omul care

vindea carne pentru pisici¹, pe care nu-l deranjau animalele de niciun fel. Dar Carne pentru Pisici, fiindcă așa i se spunea, nu prea avea bani și nu se îmbolnăvea decât o dată pe an, cam pe la Crăciun, când îi dădea doctorului șase pence² pentru o sticlută cu medicamente.

Șase pence pe an nu-ți ajungeau să trăiești, nici măcar pe vremuri, cu mulți ani în urmă; dacă doctorul n-ar fi avut bani puși deoparte în pușculiță, cine știe ce s-ar fi întâmplat.

Și tot strângea alte și alte animale pe lângă casă, iar mâncarea lor, bineînțeles, costa mult. Și banii pe care-i pusese deoparte se topeau văzând cu ochii.

Apoi vându pianul și mută șoarecii într-un sertar de la birou. Dar banii pe pian se duseră și ei, așa că vându costumul maro pe care-l purta duminica și deveni mai sărac de la o zi la alta.

De-acum, când mergea pe stradă cu jobenul pe cap, oamenii își spunea: „Uite-l pe dr. John Dolittle! Pe vremuri era cel mai renumit doctor din Ținutul de Vest, și acum ia uite-l: nu mai are niciun ban și poartă șosete pline de găuri!“

Dar câinii și pisicile, și copiii dădeau fuga și se țineau în continuare după el prin oraș, la fel cum făceau pe când era bogat.

1. Mâncarea specială pentru pisici și câini a apărut destul de târziu, în secolul al XIX-lea. Chiar și în anii 1900, în Anglia existau vânzători de carne pentru animale, rămasă de la abatoare. Erau oameni destul de săraci, care umblau prin orașe cu roabele.

2. Asta însemna a 40-a parte dintr-o liră sterlină pentru un an întreg, într-o vreme când un salariu modest era de patru lire pe lună; pe vremea când a fost scrisă cartea, o călătorie cu tramvaiul sau un timbru poștal costau un penny („pence“ e pluralul). Cu șase pence, doctorul și casa lui ar fi avut, poate, mâncare pentru câteva zile.

CAPITOLUL 2

LIMBA ANIMALELOR

Într-o zi, doctorul stătea de vorbă în bucătărie cu Carne pentru Pisici, care venise să i se plângă de o durere de burtă.

— De ce nu te lași matală de meseria asta de doctor de oameni și nu te faci doctor de animale? întrebă Carne pentru Pisici.

Papagalița, Polinezia, stătea la fereastră, se uita la ploaia de afară și cânta un cântec marinăresc ca pentru ea. Dintr-odată tăcu și ciuli urechile.

— Vezi matală, dom' doctor, continuă Carne pentru Pisici, mata știi de toate despre animale, mult mai multe decât ce știi veterinarul ăștia de pe-aici. Uite, cartea aia de-ai scris-o, aia despre pisici, e o minunăție! Eu unul nu știi nici să scriu, nici să citesc, că dacă știam poate scriam și eu niște cărți. Dar nevastă-mea, Theodosia, a făcut școală multă. Și mi-a citit și mie cartea matală. Păi e nemaipomenită, nu alta, nemaipomenită. Zici că ai fost pisică. Știi cum gândesc ele. Și-ți mai zic ceva: din doftoricitul de animale poți să faci bani mulți. Matală

știi? Și eu ți-aș trimite pe toată lumea care are pisici sau câini bolnavi. Și dacă nu s-ar îmbolnăvi destul de repede, le-aș pune eu ceva în carne ca să se îmbolnăvească, știi matală ce zic?

— Aoleu, nu! spuse repede doctorul. Cum să faci așa ceva?

— Ei, nu mă gândeam să se îmbolnăvească de-a binelea, răspunse Carne pentru Pisici. Eu ziceam așa, cum ar fi, ceva să-i pleoștească. Da' cum zici și matală, poate n-ar fi prea frumos față de animale. Da' oricum o să se îmbolnăvească, fiindcă babele mereu le dau să mănânce prea mult. Și uite, și oamenii de pe la fermele de-aici, care au cai șchiopi și miei slăbănogi, și ei ar veni. Fă-te matală doctor de animale.

După ce Carne pentru Pisici plecă, papagalița zbură de la fereastră pe masa doctorului și spuse:

— Omul nu zice rău. Așa ar trebui să faci. Fă-te doctor de animale. Lasă-i pe zăpăciții ăștia de oameni, dacă n-au atâta minte cât să-și dea seama că ești cel mai bun doctor din lume. Mai bine îngrijește animale, *ele* o să înțeleagă repede. Fă-te doctor de animale.

— A, dar doctori de animale sunt destui, spuse John Dolittle, în timp ce scotea ghivecele cu flori pe pervaz ca să le plouă.

— Sigur, *sunt* destui, zise Polinezia. Dar niciunul nu e bun de nimic. Ascultă la mine, doctore, să-ți spun ceva. Tu știi că animalele vorbesc?

— De papagali știam că vorbesc, răspunse doctorul.

— A, noi, papagalii, știm două limbi – a oamenilor și a păsărilor, explică mândră Polinezia. Dacă zic „Polly vrea papa bun”, mă înțelegi. Dar ia auzi: *Ka-ka oi-ii, fii-fii?*

— Formidabil! exclamă doctorul. Ce înseamnă?

— Înseamnă „S-a încălzit supa?” pe limba păsărilor.

— Ei, na! Ca să vezi! zise doctorul. Cu mine n-ai mai vorbit niciodată așa.

— Ce rost avea? întrebă Polinezia, scuturându-și niște firimituri de biscuiți de pe aripa stângă. Oricum nu m-ai fi înțeles.

— Mai spune-mi, zise doctorul, încântat, și dădu fuga la sertarul de la comodă, de unde se întoarse cu carnetul pe care-și scria datoriile și cu un creion. Așa, nu te grăbi, ca să-mi notez. Ce interesant, foarte interesant, n-am mai auzit de așa ceva. Mai întâi dictează-mi alfabeta păsărilor – dar încet.

Așa află doctorul că animalele au limba lor și vorbesc între ele. Toată după-amiaza, cât a ținut ploaia, Polinezia a stat pe masa din bucătărie și i-a spus cuvinte păsărești ca să și le noteze în carnet.

Pe la ora gustării de după-amiază, când se întoarse acasă câinele Jip, Polinezia îi spuse doctorului:

— Vezi, vorbește cu tine.

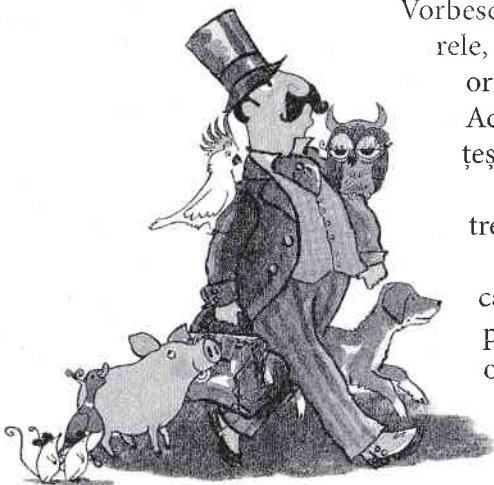
— Mie mi se pare că se scarpină după ureche, răs-punse doctorul.

— Dar animalele nu vorbesc întotdeauna cu gura, explică papagalița zgomotos, ridicând din sprâncene.

Vorbesc cu urechile, cu picioarele, cu coada – cu tot. Uneori nu vor să facă gălăgie. Acum vezi cum își încrește o nară?

— Asta ce înseamnă? întrebă doctorul.

— Înseamnă „Nu vezi că a stat ploaia?“, răs-punse Polinezia. Îți pune o întrebare. Câinii, când

vor să pună întrebări, aproape întotdeauna folosesc nasul.

După o vreme, cu ajutorul papagaliței, doctorul reuși să învețe atât de bine limba animalelor, încât putea vorbi direct cu ele și înțelegea tot ce spuneau. Atunci a renunțat de tot să mai fie doctor de oameni.

Îndată ce Carne pentru Pisici a răspândit vorba că John Dolittle avea de gând să se facă doctor de animale, toate băbuțele au început să-i aducă mopșii și pudelii lor care mâncaseră prea multe prăjituri, iar fermierii veneau de la mulți kilometri cu vaci și oi bolnave.

Într-o zi cineva i-a adus un cal care trăgea plugul pe câmp; bietul suflet s-a bucurat teribil când a găsit un om care înțelegea limba cailor.

— Vedeți dumneavoastră, domnule doctor, spuse calul, veterinarul de peste deal e un nepriceput. De șase săptămâni mă tratează... pentru artrită. Mie-mi trebuie ochelari. Am început să nu mai văd deloc cu un ochi. Nu înțeleg de ce n-ar purta și caii ochelari, ca oamenii. Dar prostovanul de peste deal nici nu mi-a verificat ochii. Îmi dădea întruna niște pastile mari. Eu am încercat să-i spun, dar nu înțelege o vorbă pe limba cailor. Mie ochelari îmi trebuie.

— Sigur că da, sigur că da, spuse doctorul. Îți comand cu prima ocazie.

— Aș vrea o pereche ca ai dumneavoastră, spuse calul, dar cu lentile verzi. O să-mi apere ochii de soare când trag plugul pe Cincizeci-de-Pogoane.

— Bineînțeles, spuse doctorul. Verzi vrei, verzi îți aduc.

— Vedeți, domnule, problema e – mai spuse calul când doctorul deschise ușa să-l conducă afară – că toată lumea se crede în stare să trateze animale, numai pentru

că animalele nu se plâng. De fapt, ai nevoie de mult mai mult creier ca să fii un doctor de animale foarte bun decât ca să fii un doctor de oameni foarte bun. Băiatul fermierului meu crede că se pricepe la cai. Dacă l-ați vedea, are o față așa de grasă, de parcă nici n-ar avea ochi, iar minte are cât un gândac de Colorado. Săptămâna trecută a încercat să-mi pună o cataplasma cu muștar.

— Unde ți-a pus-o? întrebă doctorul.

— A, de pus n-a pus-o nicăieri, în niciun caz pe mine, răspuse calul. Doar a încercat. I-am dat o copită, de l-am aruncat în balta rațelor.

— Măi să fie! făcu doctorul.

— În general eu sunt o ființă destul de liniștită, spuse calul, și foarte răbdătoare cu oamenii, nu am prea mari pretenții. Dar după ce veterinarul mi-a dat medicamentele greșite, când a mai început și caraghiosul ăla roșu la față să se prostescă cu mine, n-am mai suportat.

— Și l-ai lovit rău? întrebă doctorul.

— A, nu, răspuse calul. Am știut eu unde să dau. Acum îl îngrijește veterinarul. Când o să fie gata ochelarii?

— Ți-i pregătesc pentru săptămâna viitoare, spuse doctorul. Să vii joi. O zi bună!

Apoi, John Dolittle comandă o pereche frumoasă de ochelari mari și cu lentile verzi, iar calul de plug începu să vadă și cu ochiul celălalt la fel de bine ca înainte.

Nu trecu mult și pe câmpurile de pe lângă Puddleby deveni ceva obișnuit să vezi pe la ferme animale cu ochelari; nici vorbă să mai orbească vreun cal.¹

La fel mergeau lucrurile cu toate animalele care ajungeau la el. De cum aflau că vorbea pe limba lor, îi spuneau

1. Înainte de apariția medicamentelor moderne, caii orbeau frecvent la bătrânețe.

unde le dorea și cum se simțeau, și atunci, bineînțeles, îi era ușor să le vindece.

Apoi toate aceste animale se întorceau și le spuneau rudelor și prietenilor lor că în căsuța cu grădină mare trăia un doctor, un doctor *adevărat*. Și ori de câte ori se îmbolnăveau vietățile, nu numai cai, vaci și câini, ci toate ființele mărunte care trăiesc pe câmp, popândăi și șobolani-de-apă, bursuci și lilieci, veneau imediat la casa lui de la marginea orașelului, astfel încât grădina lui cea mare era mai mereu plină ochi de animale care voiau să intre la el.

Veneau atât de multe, încât a fost nevoit să comande uși speciale pentru fiecare soi. Pe ușa din față a scris „CAI“, pe cea din lateralul casei „VACI“, iar pe ușa dinspre bucătărie „OI“. Fiecare fel de animal avea câte o ușă, până și pentru șoareci făcuse un tunel micuț care ducea în pivniță, unde așteptau cumiți, la coadă, să ajungă doctorul la ei.

Așa se face că, în câțiva ani, nu mai era ființă cât ve-deai cu ochii în jur care să nu știe despre dr. John Dolittle. Iar păsările care zburau în țările calde iarna le-au povestit animalelor din străinătate despre doctorul cel minunat din Puddleby, care le înțelegea limba și se pricepea să le ajute. Astfel a ajuns el celebru printre animalele din lumea întreagă, mai cunoscut decât fusese în rândul localnicilor din Ținutul de Vest. Și era fericit, și îi plăcea foarte mult viața aceasta.

Într-o după-amiază, în timp ce doctorul scria de zor într-un carnețel, Polinezia stătea la fereastră, cum îi era obiceiul, și se uita la frunzele pe care le sufla vântul prin grădină. După o vreme, o pufni râsul.

— Ce e, Polinezia? întrebă doctorul, ridicând ochii din carnețelul lui.

— Mă gândeam și eu așa, spuse papagalița, cu ochii tot la frunze.

— La ce te gândei?

— Mă gândeam la oameni, răspunse Polinezia. Mi-e silă de ei. Se cred ceva nemaipomenit. Lumea e lume de mii de ani, nu? Și totuși ei n-au învățat altceva din limba animalelor decât că dacă un câine dă din coadă vrea să spună: „Mă bucur!“ E de tot răsul, nu? Tu ești primul om care a vorbit cu noi. Of, uneori mă enervează oamenii la culme, când își dau aere și spun despre noi „e doar un animal“. Doar un animal! Pff! Păi eu am cunoscut un papagal ara care știa să spună „Bună dimineața!“ în șapte feluri fără măcar să deschidă gura. Știa toate limbile din lume – și greaca pe deasupra. L-a cumpărat un profesor în vârstă cu barbă căruntă. Dar n-a rămas la el. Spunea că omul nu vorbea grecește corect și nu suporta când îl auzea cum preda limba greșit. De multe ori mă întreb ce s-a ales de el. Pasărea aia știa mai multă geografie decât orice om de acum sau din alte vremuri. Vai de capul meu, oamenii! Dacă o să învețe vreodată să zboare singuri, cum e în stare orice vrabie obișnuită, o să se umfle în pene, de n-o să mai ai loc de ei!

— Ești o pasăre care a trăit mult și știe multe, spuse doctorul. Câți ani ai, de fapt? Știu că papagalii și elefanții ajung la vârste foarte, foarte înaintate.

— Nu știu sigur câți ani am, răspunse Polinezia. Ori o sută optzeci și trei, ori o sută optzeci și doi. Dar știu că, pe când am ajuns aici din Africa, regele Carol încă se mai ascundea în stejar, l-am văzut eu.¹ Tare speriat părea.

1. Se spune că regele Carol II al Angliei, învins de trupele lui Oliver Cromwell, care voiau să pună capăt monarhiei, s-a ascuns în frunzișul des al unui stejar. Asta se întâmpla în 1651!

CAPITOLUL 3 IAR PROBLEME CU BANII

Și uite-așa doctorul a început să câștige din nou bani, iar sora lui, Sarah, și-a cumpărat o rochie nouă și era fericită.

Unele animale care veneau la el erau așa de bolnave, că trebuiau să rămână în casa doctorului câte o săptămână. Iar când se simțeau mai bine stăteau pe șezlonguri prin grădină.

Ba de multe ori nici după ce se însănătoșeau nu mai voiau să plece, așa de mult le plăcea de doctor și de casa lui. Iar el nu se îndura să le refuze când întrebau dacă puteau să se mute la el. Așa se face că a tot adunat animale pe lângă casă.

Odată, într-o seară, cum stătea el pe zidul scund care înconjura grădina și fuma o pipă, a venit un flașnetar italian cu un maimuțoi legat cu sfoară. Doctorul și-a dat imediat seama că maimuțoiul avea zgarda prea strâmtă, că era murdar și nefericit. Așa că s-a gândit să-l ia la el, i-a dat italianului un șiling¹ și i-a spus să plece.

1. Un șiling însemna 12 pence; pe atunci, era o sumă frumoasă pentru un flașnetar, care își câștiga pâinea din donațiile